

„ЭДАЗИ“ ОЖОД. ОРГАН ВОСТОЧ. СЕКЦИИ П. К. Р. К. П. в Сев.-Западн. Бюро П. К. Р. К. П. в Ленинград, Фонтанка 27. Ул. Г. 10-7. Телефон: Комитет — 533-86, Редакция — 171-41.

Edasi

Annustuste ja tellimiste hinnad

Annustamine	Tellimine
esimesel ktl. 3 r. kul.	hinnades 1 kuu — 1 rbl.
viimasele 1 „	aasta — 11 rbl.
teistmiste 6 „	Maal 1 kuu — 50 op.
L. har. afut. 20 f.	aasta — 5 rbl. 50 kop.

© Kirjast. ühise liitmete ja kollekt. tellides 15% odavam.

Mr. 109 (2309)

Laupäeval, 16. mail 1925

8. aastakülg

Hindenburgi riigist.

Presidenti esimene lubamine — hoolitseda raudte ühisuse eest.

Berliinist, 14. mail. Hindenburgi esimesel vastuvõtmisel olid Saksa raudteede ehitajad, kes kirjeldasid raudteede raskust seiskumise, millede päale on pandud juured raskused lepingu läbi võtjatega.

President avaldas lootust, et vaatamata kõigi raskuste päale Saksa raudteed täidavad kahetundset ülesannet ja nimelt: annavad tähtsaid summasid, mis tarvilised Saksa raudteede rahvusvaheliste kohuste täitmiseks ja ühtlasi aitavad kaasa raskete kannatanud Saksa raudteede rahvusvahelise ülesandega.

Sõjaminister Geisleri (demokraat) poole pöördes tähendas president tema töö päale raskes olukorras ja mille tõttu „võlts Saksa raudteede sõjavägi praegusel ajal ei ole puudutatud parteilistest võitlustest ja poliitilistest wooludest.“

Rõutakse kommunistlikele jaadikutele wäljaandmist.

Berliinist, 14. mail. Riigi profuratuur nõudis riigipäewalt kommunistlikele jaadikutele Thälmanni (endine presidenti kandidaat) ja Bargi jaadiku puutumatusse kõige kaotamist. Bargi asjus, keda süüdistatakse poliitilise võimudele vastupanekus tema Saksa maapäewalt wäljawiimise puhul, otustas riigipäew kommunistide ja fotsiaaldemokraatide häälte vastu profuratuur nõudmist täita. Thälmanni asjus lükati otustamine edasi.

Kahe suure Briti riigilennuki ehitamine.

Londonist, 14. mail. Hiljuti tehti alust kahe suure „riigilennuki“ ehitusega, mille otstarbekas on katseid teha Londoni ja India vahelisel riigi lennuteel. Need lennukid saavad kõige suuremad kaubalaadimisi ilmas ja nad ehitatakse peaaegu täielikult puust terasest. Kumbki neist võib 20 reisirajat päale võtta. Kummalgi lennukil on kolm mootorit, mis kogu 1.000 hobujõudu annavad, ja nii on ehitatud, et kui üks neist riffe peaks minema, lennuk jätke ülejäänud reisi jätkata võib.

Wäljastkõrgendamise Prantsusmaal.

Parisiist, 14. mail. „Journal des Debats“ teatel on Caillaux'i rahanduswade ette nähtud alkoholimaksude uuesti korraldamine, suhkrumaksu sisseveemine (25 jantiimi kilogrammilt), petroleumi maksu loomine, maksude kõrgendamise liikuwatelt wäärustelt 12–20 protsendi võrra. Beale selle kawatatakse ka wäljamaa wäärust raskemini maksustada.

Parisi huwi Marokko wastu.

Berliinist, 14. mail. Eratähtsust Marokko jutustatakse, et pärismaalaste suguharud Marokko sõjapiirkonnas arendavad wäga intensiivset tegevust. Abdelkrimi wend jutustab püha sõda kõigi Marokko suguharude keskel. Pariisist on Marokko juundumised üldise huwi esiplaanil. Kõik lehed kirjutavad nüüd pikalt ja laialt Marokko sõjakäigust, mis ühegi Rühri ja Rheini küsimused ära warjab.

Ka mina tegutsen.

Wiinist, 14. mail. Jugo-Slaawia walisus pidas Itaalia-Jugo-Slaawia piiril kinni S. R. W. Liidu aadressi teinud hobused Ungarist, mis pidi jaadetama üle Jumi Odeessasse.

Jugo-Slaawia walisus põhjendab oma kinnipidamist sellega, et need hobused olla määratud punasele sõjaväele ja olla sellega sõjaväerühm.

Jugo-Slaawia walisus teatab, et tema lubab edaspidi hobuste saatmist ainult Ungari walisuse nõudmisel.

Marokko sõda.

Biban tormijooksul wõetud.

Parisiist, 14. mail. Prantsuse wäed, keda tugew juurtükivägi ja aeroplaanid toetasid, purnastasid Bibani mägesid ja tungisid edulalt päale morokkolastele, kes awalbasid wijat wastupanekut.

13. mail puhastasid prantslased Bibani ülesastujatest, kes põgenesid korratult. Nõuduri küla wõeti ära piisatitumõistluses. Prantsuse ametlikud teated tõendawad, nagu oleks morokkolaste kaotused suured.

„Brawda“ müüit Inglismaal keelatud.

Londonist, 14. mail. Inglise lehed teatawad, et posti ja telegrafi ministeeriumi poolt ajalehe „Brawda“ laialilastamine ja müüit Inglismaal keelatud on. Keelus öeldakse, et „Brawda“ on mitteriisakas literatuur. Keelu katuses esile usustawane pilge, mis „Brawdas“ awaldatakse.

Bulgaaria piinakambrites.

Briand annab oma õnnistuse.

Parisiist, 14. mail. Pääle nõupidamise Briandiga seletas Bulgaaria wälis- asjade minister Kalafow ajakirjandusele, et Bulgaarias on furd jalul, kuid walitus jätab piiramise seiskumise maksma, sest mõis iga filmapilk karta uut kommunistide wäljaastumist.

Ilmaegne süüdistus.

Parisiist, 14. mail. Üks mõjuwamast pahema tiitwa ajakirjanikkudest Lotje astus üles igasuguste Bulgaaria sõjajõudude juurendamise wastu, sest ei wõi ju farnas- test salandusest, nagu Sofia kiriku õhtulast- mine, osawõtjate arw 10.000 inimest olla.

Wene küsimus Ingliste parlamendis.

Londonist, 14. mail. Alamkoja koosolekul teatas töölise partei liige Clains: „Töölise partei on kindlasti jelle seiskumise, et mõis edaspidi kaubandusliku läbikäimist pidada Wenemaaga. 1921 aasta kaubaleping ei anna kõike seda, mis oleks wõinud teha Ingliste-Rõutogude kaubanduse arendamiseks.“

Töominister tõendas emalt poolt, et kauplemine Rõutogude Wenemaaga juureneb samuti nagu iga teise maaga. „Widagi ei ole tehtud“, ütles minister, „mis takistab kauplemist Wenemaaga, ja meie kauplemine temaga on ühegi juurenenud

Lotje kriipsutab olla, et ei ole millegiga põhjendatud nimetada elukallale kippumist poliitilisel alal kommunistide süüts, sest Bulgaarias olid alati poliitilised tapmised.

Kokkupõrkamine partisaanidega.

Wiinist, 14. mail. Wafardshika ümbruses oli kokkupõrkamine partisaanide ja walituse sõjavägede wahel. Saib jurma 7 partisaani ja paljud haawata.

Bulgaaria poliitsei leidis mägedes üles partisaanide warjukohta. Poliitsei wõttis ta tormijooksuga ära. Leiti kirjandust ja trü- kimasin. Nühma juht ja mitu partisaani sai jurma.

päale töölise partei walituse lahtumist.

Mac-Donald teatas, et kauplemine wõiks edeneda, kui S. R. W. Liit wõetaks laenu- saajade wõrku üles. Iga minister, kes ei taha mõista Wene turu ja Wenemaaga kauplemise määratu suurt tähtsust 3–4 aasta pärast, ei taida oma kohut riigi wastu.

Selle järele esines Genworthy ütles: „Walitus ütleb ära kauplemise wõimalus- test Wenemaaga poliitiliste eelarwamiste pärast. See on häbi ja mina loodan, et selle tagajärjeks on walituse kukutamine.“

Ülesastumise kohtuprotseßi Besjaraabias.

Wiinist, 13. mail. Riichinewi sõja- kohtus algas 130 töölise kohtuprotseßi, keda süüdistatakse läinud aastal Besjaraabia ülesastumises osawõtmises.

Kommunistide läbiotsimised Londonis.

Londonist, 13. mail. Daily Chronicle teatab, et Londoni poliitiline poliitsei pani toime suurehulgalised läbiotsimised kommunistide juures. Konfiskeeriti hulk kirjandust.

Ingliste töölise partei jaatlond S. R. W. Liidus.

Londonist, 13. mail. Töölise partei otustas wastu wõtta Rõutogude walituse pooli tehtud ettepaneku — jaata käesolewal aastal jaatlonda S. R. W. Liitu Ingliste ja Rõutogude kaubandusliste wahetõrjude parandamise küsimuse tundma- õppimiseks.

Sõbralikult wenitawad Ber- sailleji sõlme.

Berliinist, 13. mail. Saksa ajakirjandus näitab, et Pariisi ja Londoni wahel on saagutatud kokkulepe liitlaste ja Saksa wahel. Inglistel andis iga- asjas Prantsusmaale järele. Kõlmi ma- alat ei puhastata sõjavägede ning sõja- list järelewalwet Saksa üle tõenda- takse.

Uued masfilised arre- teerimised Wolõnias.

Warsawist, 14. mail. „Kurjer Polski“ teatab uuesti arreteerimis- test Wolõnias. Arreteeritud on umbes 500 inimest. Terwes reas kuulades on läbiotsimist korraldatud kõigis urti- tutes.

Raastundmise awaldis Poola wägiwalla ohwiteile.

Warsawist, 14. mail. Nõutaks wangihooone mõistetud ukrainlaste saadik Wafontshut sai kirja Prantsuse päämi- nister Painlevelt, milles kirjutab, et tema praegune seiskumise ei luba temal segada Ukraina saadiku asjasse, kuid tema awaldis oma sügawamat poolehoidu Wafontshutile.

Ingliste parlamendi liige Genworthy saatis samuti kirja Wafontshutile, milles lubab Ingliste parlamendis küsimuse üles wõtta Poola ukrainlaste seiskumise.

Tugew maawärsimine Tiflisis.

Tiflisis, 14. mail. Sõl wastu 14. mail kell 1.30 min. tundus Tiflisis tugewat maawärsimist. Märjiti veel mitu järeleõnet.

S. R. W. Liidu meeskonna wõit.

Angoorast, 14. mail. Täna oli walituse liigete, meditsilise (parlamendi) saadikute, diplomaatliku korpusse ja suure päältwaatajate hulga juuresolekul jalg- palli wõitlus S. R. W. Liidu koondatud meeskonna ja Angoor ning Smirna sega komandode wahel, kus S. R. W. Liidu koondatud meeskond wõitis 6–1 wastu.

Soomine minister loobub wastu- tusest Londoni jaadiku toore teadaande eest.

Helsingist, 12. mail. Soomemaa jaadik Donner Londonis lubas ühes omas kõnes terwe rida lubamatuid S. R. W. Liidu kallaletungimisi.

Selles asjas nõudis S. R. W. Liidu es- taja Soomemaa walitusele seletust. Oma küsimuse ja wastuse awaldis S. R. W. Liidu esitaja ajalehtedes.

Nüüd pöörasid Soome ajalehtede esitajad selgituse jaamiks Soomemaa wälis- asjade ministri poole. Neile teatati järgmist:

Soomes wälis- asjade minister teatas S. R. W. Liidu esitaja järeleparimise päale, „et jellele kõnele antakse liig suur tähtsus“. Märkuse päale, kus S. R. W. Liit iseäranis tähelepanu pööras Donneri teadaande- le: „meil ei ole midagi ühist Wenemaaga“, teatas Soome wälis- asjade minister Idmann, et see wäljendus „ei olnud hästi wormu- leeritud“, ning jarnaste wäljenduste juures ei jaa Soome walitust lugeda wastutawaks. Sellele lihas minister juure, et see teada- anne ei leidnud riigis häälkõnnumist.

Kandidaat Poola troonile.

Berliinist, 13. mail. Poola mo- narhide wiimajel istangul Boosenis otus- tati kuulutada Parmi ja Bourboni printsi kandidaadiks Poola troonile. Bourboni printis on endise Austria keisrinna Sita wend.

Säl kus kuld.

Iluesti amatud kullapuhastuse koha- dele Terkondis tuleb hulgaliselt töölisi Amurist. Nende arw ulatab 2.000-ni. Liialdud teated Terkondi rikkusest wiijid paljud eitseele. Kullapuhastuse koha- tades ei ole aga küllaldaselt toidutaga- warasid, et sarnast arwu inimesi toita. Aldanis on seiskumise paranenud. Toi- duaineid jattub sääl 5.000 inimesele toit- miseks kuni laewade jõiduni.

Aldani kullapuhastuse koha- tades saadi detsember-jaanuari kuul 56 punda kulda. Kolmveerand sellest tuli Range-Jda riigipanka.

Monarkistlik walge hobune.

Hindenburg sõitis pidulikult Berliini. Ta ei sõitnud muudugi walge hobuse seljas, vaid rongis. Wastu wõeti teda aga nagu walge hobuse seljas linna sõitjat wõitjat.

Berliini monarkistid mobiliseerisid kõik jõud. Umbes pool miljonit inimest seisis autowahidena uulitsate ääres, mida mööda Hindenburg sõitis. Kogu linn oli fashistide organisatsioonide wõimuses. Koolilapsed eesotsas oma õpetajatega terwitasid Wilhelmist käsitajaga.

Meeleawaldajate meeleolu oli täiesti monarkistlik. Kõlaskid monarkistlikult laulud, linn oli ehitatud monarkistlikult ja fashistlikult lippudega. Hüüdsõnadest lubati keisri ja isamaa eest seista jne.

Monarkistid tarwitasid juhuks oma truualamlituste tunnete awaldamisteks.

Mis tegid aga sotsiaal-demokraadid selle enneolemata monarkistlik-fashistliku meeleawalduse puhul? Nad poetasid endid häbelikult kõr wale. Sotsiaalse fashistliku awaldas päew enne meeleawaldust üleskutse, kus soowitas töölisklassile meeleawaldusele mitte tulla, waid kodus istuda. Kuid jots Moskwa, Saksamaa töölisklassi ei püüdnud oma tegevust isegi warjata. Kui Hindenburg Hannoverist Berliini sõitis, saatis Moskwa, kes praegu Hannoveri linnapääl on, teda walfali, surus tema kätt ja saatis wana monarkisti kõigefoosjemat terwistustega teele. Waewalt suudawad Saksa töölised seda liigutamat pilti unustada: inimene, kes ennast sotsiaal-demokraadiks peab, palus monarkistide juhti — „kaitsta Saksa-maad“.

Berliini töölised näitasid aga, misjulgune seisukoht neil Hindenburgi vastu on. Waatamata sotsiaalse ülestutse pääl, et töölised sellel päewal kodus istusid, ilmusid sama päewa õhtul kümmed tuhandad töölised uulitsale ja näitasid, et nad ühes kommunistidega Hindenburgi vastu lähewad. Kompartei juhid pöörasid meeleawaldajate poole tuliste kõnedega, tähendades neile, et Hindenburg ei sõitnud Berliini mitte ainult kui monarkismi lipukandja, waid kui rahwuswahelise kapitaali lipukandja, selle teenistuses ta on ja selle kaitstuna ta S. N. W. Liidu vastu sõda organiseerib.

12. mail mängis Hindenburg Saksa wabariigile ja konstitutsioonile truuduse wandumise kommetit. Seda wanner anti Saksa parlamendi suures saalis kõitide parlamendi saadikute juuresolekul. Praegune Saksa konstitutsioon (põhiseadus) on wabariigilise konstitutsioon. Ja waatamata selle pääl, et kogu ilm teab, et Hindenburg monarkist on, waatamata selle pääl, et kodanlik Berliin teda vastu wõttis kui monarkisti, — tegid kodanlikud ja sotsiaal-demokraatlikud saadikud farnase näo nagu uufid nad wana monarkisti wabariigilist wannerit. Alhult kommunistlikud saadikud olid otsekohehed. Niipea, kui Hindenburg saali ilmus, hüüdsid kommunistlikud saadikud — Elagu nõukogude Liit! — ning lahtusid saalid.

Nende päewade sündmused näitasid, et ainufelne wabariigilist parteit Saksamaal on kommunistlik partei. See partei näitas, et ainufelne taktistuseks Hindenburgi monarkistlikule walgele hobusele on Saksamaa proletariaadi punane wõitluslipp.

Puhkade talupoegadele.

Talupoegade maja kõrwal Moskwas on endine „Ermitašje-Oliwie“ wõraste-maja hoone ühes suure aiaga. See aed torraldasse nüüd talupoegade puhkajaks. Mias korraldusse näitlikud põllu, aia ja puuwilja aia osakonnad. Keft aeda on puristaw. Sinna ümber istutatasse talupoegadele armsamad lilled.

250 tuhat õppurit lähewad puhkusele.

Sel aastal lähewad puhkusele umbes 250 tuhat õppurit kõrgematest õpetajastest, töölisklassistest ja tehnikumidest. Neid saadetakse suwilele praktikale umbes 30 tuhat inimest.

Praktikantidele antasse hünata sõit kohtade ja tagasi.

W. S. J. N. W. üliõpilastele antasse 1.000 kohta sanatooriumides, puhkema-jades ja kurrortides.

Cesti töökoolide õpetajate täiendawad kursused ja haridustöölise konverents 25. mai pääl kindlaks määratud.

Ragu juba waremalt awaldatud, algawad Leningradis 25. mail üleliiduline õpetajate ja haridustöölise täiendawad kursused ja konverents. Kuna kursuste algamine enamwähem kindel oli, katjus Leningradi Cesti büroo konverentsi aega mõnede nädalate edasi l'kata, seega õpetajatele vastu tulla, kes kohtadelt jeejuga seid ettepanekuid tegid. Oli mõte kursusi wäljakuiutatud ajal algada, konverentsi aga juunikuu keskpaika üle wiia, seega õpetajatele võimalust anda põlluja aiadõga lõpule jõuda. Kuid tehnilistel põhjustel ei wõinud Moskwa keskbuuro en-dist otjast muuta, mispärast nüüd 25. mai kindlaks on määratud.

Konverents kestab neli päewa. Selle aja jooksul on meil palju küsimusi tarwis läbi arutada, mis meie praktikase tööga otsekohefeli seotud. On tarwis selge ja kindel alus saada, millele oma sügisele töö nii kooli kui ka wäliskooli alal põhjendame, et töö produktiivust tõsta, ja jeda enam, et õpetajad maakoolides iseeneest looduslikkude tingimuste tagajärjel liig lühikene on. Kuna õpetajad ainult 4—5 kuud on, siis peame jeda aega sedawõrd kasutada rõkama, et siit laste kaswutamises ja harimises minutitki asjata kaotki ei läheks. Seda võimaldab meile töö oskus — kwalifikatsioon.

Sellele alusele on ka konverentsi töö pandud, rääkimata täiendawatest kahekuulise kursustest, mis uute õpetajate ja juht-teemidega põhjalikult katsumad tutvustada. Pääle poliitiliste küsimuste on konverentsi päewakorras punktid, mis riigi teadusliku nõukogu (IVC'i) programmi ja wäliskooli tööle pühendatud ja mida jettsoonidesse jaotusega läbi wõetakse.

On iseeneest mõistatav, et konverentsi töö jeda praktiksem ja eturikkam, mida juu-rem materjaali kogu, mida õpetajad oma kogemustest kaasa toowad. Ja mitte ainult kooli (kompleksi), waid ka wäliskooli (kubide, lugemistubade jne.) alalt. Reed ma-terjaalid loowad reaalse aluse küsimuste lahendamiseks ja võimaldawad kindlatele otjutele jõudmist.

Jgatahes on tarwilik, et enne konverentsi algust, ehk selle kestel mõningad ekskursio-nid wäljaaralbatud koolidesse ette wõtakse, kus kompleks täiel määral wälja töötatud,

et seega praktikalist wõrdlust saada. Ehk ühe jõnaga öeldud: on tarwis, et konverentsil metoodiliste küsimuste kaittamisel konkreetne aluspõhi olema oleks, mida igasuguste abi-nõudega tuleb soetada.

Tänuwuse konverentsi pääl peame erili-jelt rõhku panema. Ragu juba mitmeti korratud, jaine minewastajest konverents-ist ainult üldised põhimõtted, miu edele oma õpetööd õpetajate wäljal rajada. Praktika pidi nende põhimõtete kindlakawale liha üm-ber looma. Kui mitte täielikult, siis ojal on see ikkagi sündinud. Ja just see mater-jaal ongi konverentsile ja kursustele tähtis.

Meie tuleme Leningradi tööle, et siin lühike aja jooksul kogu uuele õpetajale tarwilikke teadmisi saada. Ja seepärast peab meie töö kõigiti ettevalmistatud olema.

Konverentsid ja kursused on jeda tähtja-mad, et siin ka kirjastusele tulewad õpe-raamatud läbiwaatusele wõetakse. Metoo-dilise kirjastuskommissiooni poolt on terwe rida raamatuid wälja eraldatud, mida sügi-jeks wälja lasta kawatjetakse. Kuigi neist paljud tõlgetena ilmuwad, on meie õpetajate näpunäited siiski tarwilikud, sest et ühte kui teist õperaamatut meie rahwusliku iseäral-dustega tuleb kofkufolastada.

Tähendab, ka selles küsimuses otas ef-teks konverents õpetajatest materjaali ja teiseks jääb õpetajatele oma jõna kaasa d.lda.

Kohtade määramise järele peab ligi sada (99) õpetajat ja haridustöölise selles ajaks kõigiti nõukogude Wabariigide Liidust Leningradi tulema. Sarnane juur kogu prakti-lik töölisi toob enefega eiteks rikkaliku aine tagawara kaasa ja on täiesti suute-line neid keerdküsimusi arutama, mis uued programmid ja õpetajate enefega kaasa töid ja mis enne, kui nendega täielikult tutvuneda ja kotuneda, mitmekülget jõelu-mist ja arutust nõuawad.

Meie loodame, et õpetajad ja teised hari-dustöölised, jeda tänuwuse võimalik ei ole oja mõtma kutsuda, jeda kas asunakude toe-tusel ehk omal algatuseil ja kulul teeksid, et eestulewa õpetajate tööd oma täielikule tõr-gusele tõsta. Alunatud peafid selles appi tulema, niipalju kui kogu asi ka nende ast on.

G. Leiter.

Kolmas üleliiduline nõukogude kongress.

S. N. W. Liidu walituse aruanne.

S. N. W. Liidu kõwenemine.

Küsimuse kohta efineb jm. Rõkow, jeda maruliste kiiduawaldustega vastu wõe-tasse. Ja algab oma ettelannet nende po-liitiliste ja majanduslike tingimiste ise-loomustusega, mis praegusel ajal maailma poliitikas näha, kusjuures näitab, et jee-järsult lahtu lähew sellest korraft, mis enue eelmist nõukogude kongressi riikide wah-eordades ajusid.

Käesolewa aja iseäraldus seifab selles, et üheltpoolt sünib S. N. W. Liidu ma-janduslik ja poliitiline kõwenemine, tejel-poolt näeme aga kapitalistlikus ilmas tea-tud stabiliseerimise tundemärke.

Oluford Väanes pääl Versailles lepingut.

Versaillesi rahu ajajärku ijeloomusta-tasse kui poliitilise segaduse ajajärku. Sel-les segaduses näeme tuibas kogu rahwus-waheline rahaline ja rahandus-laenuand-mise jüsteem oli korraft ära.

Seda püüti lahendada mitmejugu-terahuliste konverentside laudu. Kuid siiski kogu see oluford tufus efile klafside wah-eordade terawnemise ja meie näeme pal-judes maades, et kofkupõrked kodanuse ja töölisklassi wahel junnivad alatihti, kuid mida alati kapitalismi poolt äärmise sur-wega maha surutakse. Käes meid kulutada sõjariistadega ei õnnestunud, kuid siiski läts neil korda ajuliseks kinnipidada töö-listetklassi rewolutsioonilist wõitlust.

Euroopa terwendaja.

Alutijelt allasurudes rewolutsiooni lai-net, kodanlus ajus majandusliku kriisi la-hendamisele, f. o. ta ajus Euroopa ter-wendamisele.

Dawesi plaan on uueks wormiks ning tegelikult wiib Inglise-Ameerika kapitaali walituse alla Saksamaa ja teiste riikide,

kellede hulgas ka Prantsusmaa, tööstusliku ja majandusliku elu. Pääleõjaaegne kriis wahetas ümber mõneluguse tasakaaluga poliitilistes wahetordades Inglise ja Amee-rika hegemoonia (ülewalituse) näol.

Kogu majanduslik ja poliitiline elu ka-pidalistlikus ilmas määratasse ära praegu-jel korral pääasjalikult wõimse ja wõi-duka — Inglise - Ameerika imperialismi poolt. Samal ajal näeme Euroopas, et majanduslikud, rahanduslikud ja poliitili-jed kriisid tõusewad üles ühel kui teisel maal, jeda ijeloomustab kõige paremini hiljutine Prantsusmaa walituse kriis.

Alumaade tööstuse arenemise tõttu ning Bene turu puundumise tõttu maailma jaa-duste hulgas, eriliselt Väane-Euroopa jaa-duste hulgas, näeme müügi kriisi, f. t. walmistatasse rohkem kui turu olud luba-wad. Mõõdunud ajajärgul, alates S. N. W. Liidu teifelt nõukogude kongressist, Euroopas wahelduwad walitused: Mac-Donaldist — wanameelseteni, Ebertist — Hindenburgini. Rõndanimetatud patfi-fismi ajajärk on ümber wahetatud awaliku reaktiivse wäsu.

Puudutades meie wahetordi Prantsus-maaga, Saksamaaga, Itaaliaga ja Poolaga, jm. Rõkow walgustab wiimaseid katseid luua nõukoguwastalisi liitu.

Kofkumõttes S. N. W. Liidu rahwus-wahelist oluforda jm. Rõkow kriiputab alla: kapitalism elob üle mingisugust stabi-liseerimist, kuid sellega kaasas näeme kui-das wäljaaralduwad uue kriisi tegurid, mis sugugi pole kindlustatud sõjaliste kof-kupõrgete eest. Meie ei tohi unustada, et sõjaline tegemus wõib ületantud saada ka meie wäsu. Selle juures on meil tarwis kogu omad jõud pöörata pääasjalikult jije-miste jõude arenemise ja kindlustuse pääl, wõimalikult rohkem laiendada meie ma-jandust ning kõwendada Punasi jõjawäge.

70 protsenti ennesõjaagest wal-mistusest.

Mõõdunud ajal wõime märgata juurt edu ja jaarutust, enamal määral tööstuses ja wahemal — wäljalitaduse tõttu põllu-majanduses.

Praegu meie klafsiliste jõudude wah-e-ford on muutunud töölisklassi wõimuse kõwenemise poole. Umpi algusel 1921 a. klafsilise jõudude majanduslik wahetord oli jarnane, et põllumajanduse jaaduste hulf ulatas 56% eelsõjaagest wäljatõotamistest, wabritute-tehaste jaaduste wäljatõotus aga ulatas 18—20%.

1925 a. on jõudude wahetord hoopis teine. Tööstuse jaaduste hulf ulatab 70 prots. ennesõjaagest ja põllumajanduses — 72 prots.

Tööline ei jää mitte talupoegadele wõlgu.

W. S. J. N. W. 8. nõukogude kong-ressil tähendas jm. Lenin: „Töölised on talupoegadele wõlga“. Nüüd oleme tege-lifult wõla tasumise juure asunud, organi-seerides ning tõstes rahwamajandust, eest-kätt talupoja majapidamist kõrgemale järjele.

Edasi näitab jm. Rõkow, et kuigi ter-wes reas majanduse harudes oleme jõud-nud ehk lähemal ajal jõuame ennesõjaage-jetele normidele, siiski wõrrelles jeda nende ülesannetega, mis Otkoobri rewolutsioon meie ette seadnud, on selles wahel. Praegu on meil wäljawaadetek ehitada terwe rida uusi wabrikuid ja tehaseid.

Et majandustõuju kiirustada ja wae-fust ära wõita, peame tarwitama teaduse ja tehnika abi. Selles suhtes annab meile kasu see asjaolu, et meil on wiimajel ajal wäljakujunenud uus nõukogude ühistond-lik haritlus, selles meie näeme kindlat ta-het töötada nõukogudega käsitäes.

Rauba ringioofu kasu.

1921 a. pääl wõifime alata plaanis-kindlat tööd. 1923 a. Sügisel näeme meie majanduses müügi kriisi.

See kriis näitas, et tööstus wõib are-neda ainult teatud tingimistel, kui on ole-mas tööstuse hindade jaaduste ja põllu-majanduse jaaduste hindade wahel kofku-tõla.

Hindade wahetordades oleme jaawata-nud tuntawaid edusamme. Seda näitawad järgmised arwud: 1923 a. oktoobris meie tööstus walmistas jaadusi 110 miljoni r. eest ning müüs 80 miljoni rubla wäär-tuses, 1924 septembris walmistas — 142 miljoni rubla eest ning müüs 171 m. r. wäärteses.

See järeft hüpe on sellega jeketatav, et 17 kuu jooksul kogu tööstuses alandati hinde keskmiselt 28%, kuna nädal aega tagasi alandati uuesti 10%.

Hindade poliitika ja riigitööstuse ligin-damine talupoja turu nõuetele andis tun-tawaid tagajärgi. Saaduste realiseerimine 80 walmistuskus keskojas juureses 40 prots. — tõusis 248 milj. päält kuni 344 miljoni.

Moskwa kaubabörse näitab, et 1922—23 a. kaubaringioofu kaswas 271 prots., pro-wintsi bõrjedes — 198 prots.

See kofk tõi meie ette ettenähtud töös-tuse plaanide uuesti läbiwaatamise. Me-tallitööstuse plaani tõjamine 15 prots. ja käesolewal ajal on küsimus ülestõusnud jeda uuesti laiendada. Puuwilla-paberi tööstust laiendati 25—30 prots., kummi-tööstust — 56 prots. jne.

Meie rahanduslikud saawutused.

Käsitäes kindla walwata jissewimise-ga, wõifime luua ka õiglase laenuandmise jüs-teemi. 1922 detsembris kogu rahwamajan-dus wõis saada meie paraga ja laenuasu-tustest ainult 22 miljoni rubla. Praegu on aga rahwamajanduse jooks riigipangas üle 700 miljoni rubla ja kõigis laenuasu-tustes 1.150 miljoni rubla.

S. N. W. Liidu majanduse ülesehitam protfess juurendab järjefindlat ka meie riigi eelarwet — praegu ulatab jee üle 2½ miljardi rubla.

Uuel tehnilisel aluspinnal.

Tööstuse tehniline oluford käesolewal korral tulunud jisseadete tõttu teeb jaa-duseid kallimaks. Kõik meie tööstuse jaa-wutused läinud aastal peame kriiputama töowiljatuse tõuju arwete. Et tööstuse edaspidist arenemistatut alal hoida, jeda laiendada, peame tulewifus püüdma weel töowiljatust tõsta, kasutades ära igasugu-jed wõimalused, mis aitawad juurendada meie walmistuse tehnilist tajapinda.

Seda tuleb kohe osta ilma müüvitamata 87 kopika eest, sest mida enam läheneb põllumajanduse maku maksuise tähtaeg, seda enam kasvab obligatsiooni hind.

Siis tuleb maksta talupoja obligatsiooni eest kallimalt. Aga mispärast maksta ülelligiseid kopikaid?

Talupoegade laen on kajulit. Ta on talupoegadele tarvilik.

Obligatsioonidele mahutatud rahajummad on kindlates kates ja toovad talupoegadele suurt kasu. Talupoegade enesete huvides omandagu nad õigel ajal talupoegade laenu obligatsioone.

U. K a r p o v.

Leningradi teated.

Telefoni ühenduse avamine Leningrad—Minski ja Leningrad—Tuula vahel.

Avati telefoni ühendus Leningrad—Tuula vahel üle Moskva ja Leningrad—Minski vahel. Rääkida saab iga päev kella 18—19. Mats on kolmeminutilise rääkimise eest: Leningradist—Minski 5 r. 34 kop., Leningradist—Tuulasse — 3 rbl. 36 kop.

Uus sanatoorium.

Kubermangu termishoiu valitus võttis oma korraldusele „Silovo“ kurtori Pihkva kubermangus, kus avatakse sanatoorium Leningradi tööstistele. Kohale sõitnud kubermangu termishoiu komisjon leidis juba juurepärastiseid võimalusi alustada, mida kajutatakse haigete orstimateks.

Abonement piletid.

Põhja-Lääne jõealavanduse valitus annab erilised abonement piletid 20, 30 ja 60 w. sõiduks laevadel Leningrad—Peterhofi, Kroomlinna—Draniensbaumi, Leningrad—Schlisselburgi, Volhovi—Kosmaja Ladoga j. t. vahel. Piletid on maksivad nii lõppaamade kui ka vaheajamade kohta. Abonement pilete ostmisel antakse sõidupiletid hinnaalandamisega 10—20%.

Laste mänguplatside avamine.

Rekstrakoonis avatakse 1. juunil 6 laste mänguplatsi. Esmesed järjekorras avatakse mänguplatsid mabritute ja tehaste piirkonnas. Luria aias hakati ehitama spordi staadioni ja tribüüni pälvaatatajatele, kuhu mahub 600 inimest. Pääle selle avatakse juur spordiplatsi Marti nimelise tehase juures.

Majade tagasiandmine endistele omanikkudele.

Leningradis hakatakse lähemal ajal vahiemaia majasid, kus on tats-tolm korterit, endistele omanikkudele tagasi andma. Tagasiandmine jänib ülevaemaalise test-täideaatwa komitee dekreebi põhjal, mida seni siin läbi ei ole viidud.

Majade tagasiandmise küsimus on üheks lähemaks ülesandeks Nõukogu forteri komisjonil. Tagasiandmine jänib sel põhjusel, et kommunaal eelarvest maha võtta väikeste majade ülevaepidamine, kus ei saa korraldada elanikkude ühijusi.

Suwitustrongide sõiduplaan.

Leningrad—Veloostrow (Soome wafjalist).

Nõngid lähewad iga päew: kell 7.50 hom., kell 11 hom., 3.10 päewal, 4.20 päewal, 5.20 päewal, 7.40 õht., 9.40 õht., kell 1 õhtel. **Minult argipäewadel lähewad:** kell 6.30 õht. ja 8.40 õht., pühadel ja pühapäewadel: kell 12 päewal ja kell 1.30 päewal.

Jõuawad kohale iga päew: kell 7 hom., 8.25 hom. ja 10.10 hom., 12.10 hom., 2.36 päewal, 5.30 päewal, 8.50 õht. ja 11.50 õht. **Minult argipäewadel:** kell 8 hom. ja kell 8.50 hom. **Pühadel ja pühapäewadel:** 7.30 õht.

Leningrad—Sestoretst—Kurort (Soome wafjalist).

Nõngid lähewad iga päew: kell 7.45 hom., kell 10 hom., 2.40 päew., 4.30 päew., kell 6 õht., kell 8 õht., kell 10 õht. ja kell 12.30 õhtel. **Pühadel ja pühapäewadel:** kell 11.10 hom. ja 12.10 päewal.

Jõuawad pärale iga päew: kell 7.10 hom., 8.10 hom., 11.32 hom., kell 6 õht., 8.22 õht., 9.32 õht., kell 11 õht. ja 12.25 õhtel. **Pühadel ja pühapäewadel:** kell 9.20 hom.

Leningrad—Waskelowo (Soome wafjalist).

Lähewad iga päew: kell 10.45 hom., 2.50 päew., 5.50 õht.

Jõuawad pärale iga päew: kell 7.5 hom., 8.5 hom., 7.55 õht.

Leningrad—Pjuban (Otkoobri wafjalist).

Lähewad iga päew: kell 8.30 hom., kell 1 päew., 2.30 päew., kell 4 päewal, 7.30 õht., 8.20 õht., 9.30 õht. **Minult argipäewadel:** kell 5.30 päew. **Pühadel ja pühapäewadel:** kell 10.30 hom.

Jõuawad pärale iga päew: kell 7.15 hom., 7.40 hom., 9.35 hom., 12.30 päew., kell 6 õht. 7.45 õht., kell 11 õht. **Minult argipäewadel:** kell 8.35 hom. **Pühadel ja pühapäewadel:** kell 12.30 õhtel.

Leningrad—Draniensbaum (Balti wafjalist).

Nõngid lähewad iga päew: kell 9.30 hom., kell 1 päew., 2.15 päew., 3.35 päew., 4.20 päew., 5.55 päew., kell 10 õht., 11.15 õht., 12.45 õhtel. **Minult argipäewadel:** kell 7.50 hom., kell 4 päew., 5.20 õht., 6.30 õht. **Pühadel ja pühapäewadel:** kell 10.15 hom., 10.45 hom., kell 11 hom., 12.30 päew., 8.45 õht., 9.30 õht., kell 12 õhtel.

Jõuawad pärale iga päew: 7.46 hom., 8.29 hom., 8.51 hom., 9.24 h., 10.11 hom., 12.01 päew., 3.36 päew., 4.56 päew., 7.11 õht., 10.20 õht. **Minult argipäewadel:** 6.46 hom., 7.26 h., 8.22 hom. ja 11.51 õht. **Pühadel ja pühapäewadel:** 8.29 hom., kell 1.06 min. päewal, 3.01 päew., 11.06 õht., 12.26 õhtel.

Leningrad—Gatshina (Balti wafjalist).

Lähewad iga päew: 9.45 hom., 3.45 päew., 5.30 päew., 6.10 õht., 10.15 õht. ja 12.50 õhtel. **Minult argipäewadel:** 7.15 hom., kell 12 päew., 2.30 päew., 4.30 päew., 8.30 õht. **Pühadel ja pühapäewadel:** 10.30 hom., 11.15 hom., 12.15 hom., 1.15 päew., 9.15 õht.

Jõuawad pärale iga päew: 8.11 hom., 9.14 hom., 10.33 hom., 2.45 päew., 5.43 õht., 7.03 õht., kell 9 õht., 10.48 õht., 11.36 õht. **Minult argipäewadel:** kell 7 hom., 7.38 hom. **Pühadel ja pühapäewadel:** 9.53 õht., 12.13 õhtel ja 12.44 õhtel.

Leningrad—Gatshina—Diwenskaja—Luga (Wassjani wafjalist).

Lähewad iga päew: 9.30 hom., 2.25 päew., 4.20 päew. (kuni Diwenskajani), 6.10 õht. (kuni Diwenskajani), 7.30 õht. (kuni Diwenskajani), 10.30 õht. (kuni Diwenskajani). **Minult argipäewadel:** 3.30 päew. (kuni Diwenskajani), 5.30 päewal (kuni Diwenskajani), 6.10 päew. (kuni Diwenskajani), 7.30 õht., 8.40 õht., 10.30 õht. ja kell 11 õht. (kuni Diwenskajani). **Pühadel ja pühapäewadel:** 10.30 hom. (kuni Diwenskajani) 11.30 hom. (kuni Diwenskajani).

Jõuawad pärale iga päew: 7.56 hom. (Diwenskajast), 8.16 hom., 12.1 päew. (Diwenskajast), 3.31 päew. (Diwenskajast), 7.8 õht. (Diwenskajast), 9.56 õht. (Diwenskajast), 11.26 õht. **Minult argipäewadel:** 7.21 hom. (Diwenskajast), 9.23 hom. **Pühadel ja pühapäewadel:** 10.51 õht. (Diwenskajast), 12.28 õhtel, 12.56 õhtel (Diwenskajast).

Leningrad—Detskoje Selo—Pawlowst—Bojelot

Nõngid lähewad iga päew: 8.05 hom., kell 11 hom., 12.15 päew. (kuni Bojelotini), 12.30 päew., 2.30 päew., 3.30 päew., 5.25 päew., 6.40 õht. (pühadel ja pühapäewadel kuni Bojelotini) kell 7 õht., 7.30 õht., kell 9 õht., kell 11 õht., 12.30 õhtel. **Minult argipäewadel:** 6.45 hom., 7.15 hom., kell 4 päew., 4.30 päew. (kuni Bojelotini), 4.45 päewal, 6.15 õht. (kuni Bojelotini), kell 8 õht. (kuni Bojelotini). **Pühadel ja pühapäewadel:** 9.40 hom., (kuni Bojelotini), 10.30 hom., 11.30 hom., 11.50 hom., 1.20 päewal, 4.35 päew., 6.10 õht., 8.10 õht. (kuni Bojelotini), 9.30 õht. (kuni Detskoje Selooni).

Jõuawad pärale iga päew: 7.14 hom. (Bojelotist), 7.50 hom., 8.10 hom. (Bojelotist), 8.25 hom., 8.40 hom., 10.12 hom., 12.47 hom., 2.15 päew., 4.14 päewal, 5.15 päewal, 7.09 õhtul, 8.05 õht., 9.34 õht., kell 11 õht., 11.19 õht. (Bojelotist), 11.43 õht., kell 1.10 õhtel. **Minult argipäewadel:** 7.30 hom., 10.01 hom. (Bojelotist). **Pühadel ja pühapäewadel:** 3.19 päew., 3.50 päew., 6.24 päew., 10.38 õht., 11.59 õht., 12.37 õhtel.

Kirjawastused.

Setu Wasla, Pustas. Balweijade wastu tuleb astuda mõjuvamate paljastuste ja kikutustõega. Teie sõnum ei wasta küllalt nendele nõuetele.

Ei midagi. Saatmine kirja wastawasse kohta edasi tarwiliste sammude tarwitusele wõtmiseks.

Mägistillane, Abderjafis. Kui asunduses ei ole partei ringi, siis wallas ta ikkagi on. Põõraste sinna.

Sõnumi lühawõtte pühade üle saime juba warem teiselt kirjajaalt. Seepärast jääb tarwitamata. Kirjutage.

Teadaanded.

Pühapäeval, 17. mail, kell 2 päewal
Haridusmaja klubi liigete üldkoosolek.
Päewatord: 1) Suhatuse aruanne, 2) Summe töötawa, 3) Wallimised kaitide klubi liigete üldumise tarwitik. Pääle koosolekut kottutogunud klubi liigetele kino ettelanne: „Mister Westi juhtumised enamlaste maal“, 2. jeans (maafiline) algab kell 8.30 m. õht. Suhatuse.

Ületubermangulised lewadised jala-palli wõistlused. Ул. Красных Зорь, 23/25

Pühapäeval, 17. mail, mängib Eesti klubi ja „Punane Arjenal“: 3. komando kell 11 päewal, 2. komando kell 1 päewal, 1. komando kell 3 päewal.

Dudowa maakonna üldkreifiline rahwapidu peetakse ära 20. ja 21. juunil Dudowa linnas, Suwe teatri ruumides.

Et pidu eeskawa lõpulistult kottu leada ja tarwitik forraldusi teha, jelleks peawad kott õpetajad ja punaste nurlade juhatused teatama Dudowa haridusmaja juhatusel mitte hillem 1. juuni l. a. misjuguised ringid ja kui palju tegewaid liitmeid rahwapidule sõidab ja misjuguise eeskawaga.

Rahwapidu forraldawa komisjoni nimel G. Wint.

Haridusmaja teatri harjutuste järjekord.

Pühapäeval, 17. mail.
kella 1/11—1/21 Sõllepanetu turjus.
1/1—1/2 Rätmita turjus.

Teijipäeval, 19. mail.
kell 8 õhtul. Oeng. Teater eht ühine tunstiring, läbiarastimistega. (Djashott kottit teatri liigetel jundusit. Kuttu-tatse ja teiji loengust ojabõtule).

Keskpäeval, 20. mail.
kell 8 „Sõbus talupog“. Wast. instr.-organisaator.

Täna teatrites:

Aladecm. riiklik ooperi ja baleti teater

„Саломея“

Aladecmiline riiklik drama teater

„Женитьба Фигаро“

Aladecmil riiklik wäikeooperi teater:

„Леван Козыр и Татьяна Русская“

Muulaline komöödia

„Принцесса О-ля-ля“

Teater „Юных Зрителей“

„Тавром“

Konjervatooriumi saal.

Rahwamaja tülaskait

Смерть Петра I.

Wastutam toimetaja: A. Treusfeldt.

Wäljaandja: Eesti Kirjastuse ühjus

Leningradi looma-aed

Lenini nim. park. maja nr. 1. Telefon 153-50
läks juwe seisuforda. Loomad on toodud wälimistesse puuridesse.

Praegu jõudid pärale

Wene Jda-Lapimaalt Põhja pödrad ja Walgeit merest puutud Gröönimaa hülged.

Loomasid wõib waadata iga päew kell 11 kuni kella 5. Sisseminek 37 kop. Lastele ja punase-wäelastele 21 k. Ekstursioonid on esmaspäew. hinnata, teistel päew. 50 protf. hinnaalandust.

Sm. W. Kingisepa nimeline
Eesti tööliste Haridusmaja.

Laupäeval, 16. mail.

**Smur
Pidu-õhtu**

Lastemaja toetusels.

Suwitawa eeskawaga.

Muus kell 9 õhtul.

Pidutoimfond.

Sm. W. Kingisepa nimeline
Eesti tööliste Haridusmaja

Pühapäeval, 17. mail.

Kino-etendus

**Mister Westi juhtumised
enamlaste maal.**

Minult üks jeans.

Muus kell 8.30 m. õhtul.

Sinnad harilikud.

Wälakraanumise ja tetra-
miste ettewõtte Sitowit-
jas, Zompi (Dudowa tr.)
läämino wallas on oma töb-
hinda kuni 15. augustini j.a.
alandanud: naela willa tetra-
ramise eest — 25 kop., ferra-
des — 13 kop., koonaltes 8 k.

Eesti Kirjastuse ühijuse Põhja-Düüna osakond Dpaarinos.

1) Wõtab wastu tellimisi „Eda“
„Dra“ „Säbe“ ja „Põllumehe“,
kui ta igaluguse eestikeelse kir-
janduse pääle;

2) Wõtab wastu Eesti Kirjastuse
ühijuse liitmeid ja liitmemakfu;

3) annab „Eda“ tellijatele hin-
nata otsekohesit juridilist abi, annab
nõuandeid ja kirjutab makfuta
pallwetirjaid ja kõikluguiseid järe-
pärilisi walitustelituseid ja felt-
fondilistuseid ajutustesse, jaadab
büroo liitmeid töikidena kohtusse
ja teistes ajutustesse;

4) annab juletusi ja nõuandeid
kohalikulele haridusliitusele asu-
tustele ja haridustegelastele töiti-
des kultuurharidusliku elu küsi-
mistes;

5) juhatab ajalehe ringide tööd
ja warustab neid tarwiliste juht-
nõubidega.

On mõimaldatud ajalehtede ja
kirjanduse tellimine järelmakfu
pääle ja wõlgu.

Kõigis oma elus ettetulewates
küsimustes wõib ajunil pödrata
osakonna büroo poole, kus ta tar-
witik juletusi ja abi saab.

Djakonna büroo juhataja —
E. A. U. täieõiguline esitaja
R. W a l g e.

Büroo liitmed: Ed. U b a,
M. E i b a c h, Fr. K u n s.
Sekretäär: D. S. K e e l u s.

Lõõda Eesti asunduses

Luga tr., wõtab „Eda“ pääle
tellimisi wastu
m. M. I t t s o n.

Kusuriski haigemaja

Asundus-
nõu, 7. te-
lef. 180—52. Wastutaw. töitides speti-
professorite ja asfistendite poolt kella
10 homm. kuni kella 10 õht. Alalised wõi-
bid (naistehaigused ja sünnitamine). Haig-
tejalaste
konjult. järelewa-
tamine ja
arsti- teraw ja
wõne. Sõltis 214 tripper. kroonit.
Sõnguwõimetus määs, ja elektrof., ham-
saarstim. ja kuttit
haarb. Rästide kuttum. kudu.

Erihaigemaja

Kemiste, naiste-
sünnitamise-
töite, hamba-
turgu, forma- nina- ja jughuugused.
Sõltis (606—914), tripper.
Wastutawte tunnid erialadel hom. l. 9
kuni õh. l. 9 3. Suulit (end. Sadowaja)
aui. nr. 42, Sennoi nurgal. Tel. 163-31
ja 163-32.

Dr. Grünberg

Wostantije (end.
Snamensk.) uul.
nr. 2, 25. Oktobri
prosp. nurgal, telef. 562-37 — Wastu-
wõtte iga päew kella 9—12 h. m. a kella
4—8 õhtul; naistehaigustele eraldi.
Wraegusaja arstimisabindud.
Sõltis (914) ja tripper (terawaf. ja
krooniline)
Sõngurgaande igatülgne arstimine.